

SG ministerie van Economische Zaken bezoekt sector

Het ministerie van Economische Zaken staat voor een duurzaam, ondernemend Nederland waarin wordt gewerkt aan verbindingen voor een vernieuwende economie. Precies de zaken waarin de papier- en kartonsector zich herkent. Wij staan voor een hightech omgeving, waarin op circulaire en duurzame wijze producten worden gemaakt die we 24 uur per dag gebruiken. In een gesprek met secretaris-generaal Camps werd duidelijk dat beide partijen veel voor elkaar kunnen betekenen.

Vrijdag 4 september bracht SG Maarten Camps een bezoek aan Smurfit Kappa Roermond Papier. Hij toonde zich enthousiast over wat er in onze sector gebeurt, bijvoorbeeld het onderzoek naar het gebruik van deep eutectic solvents (DES). Die maken het mogelijk veel energiezuiniger te produceren en meer waarde te halen uit grondstoffen. We vragen steun van het ministerie om te zorgen dat deze baanbrekende technologie in Nederland verder wordt ontwikkeld: zowel in de pilotfase als wat betreft een toekomstige proeffabriek.

Transitie

Met Henk van Houtum (voorzitter VNP), Jo Cox (CEO Smurfit Kappa Roermond Papier), Marco Mensink

(directeur CEPI) en Gerrit Jan Koopman (directeur VNP) sprak hij uitgebreid over de bijdrage van de papier- en kartonsector aan de transitie naar een circulaire economie. Ook over recycling en het gebruik van alternatieve grondstoffen werd intensief gepraat. Jeroen Steeghs (permanent vertegenwoordiger van Nederland in de EU) nam eveneens deel aan het programma.

Europese speelveld

Marco Mensink schetste het Europese speelveld, waarin ETS (handel in emissierechten) en een *level playing field* belangrijke aandachtgebieden zijn. Ook het aanstaande Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie kwam aan bod.

Camps gaf na afloop aan een inspirerende, leerzame dag te hebben gehad en de boodschap van de sector te verspreiden in Den Haag.

Human Talent Gelderland gaat door!

Donderdag 17 september organiseerden VAPA en HTA-Gelderland een bijeenkomst met directeuren en HRM-managers van Gelderse papier- en kartonbedrijven. Centraal stond een inventarisatie van wat de afgelopen anderhalf jaar is gedaan en bereikt binnen het humantalentproject en hoe we ervoor zorgen dat de borging en continuering van deze activiteiten worden veiliggesteld. De belangrijkste conclusie: er wordt gewerkt aan een voorstel om tot een HTA-Gelderland papierproject 2.0 te komen, waarin plaats is voor verdieping van de belangrijkste, meest succesvolle en waardevolle onderdelen (proeftuinen) om die daarna te borgen en te structureren in een zogenaamde 'Human Factory' (VAPA+)-organisatie. Bovendien wordt de kracht van de regionale aanpak benadrukt als belangrijk element in het vervolgtraject.

Summercourse

Een voorbeeld van een succesverhaal is de aansluiting van de sector bij het Process Technology Talent Program (PTTP). In augustus bezocht een groep van twintig chemische hbo-toptalenten een summercourse bij DS Smith Paper De Hoop. Twee dagen werkten de talenten aan een aantal cases. Hun eerste, primaire bevindingen werden tijdens de tweede dag gepresenteerd. Door als sector aan te sluiten bij PTTP is er een ingang naar chemische toptalenten die als mogelijke toekomstige werknemers kunnen helpen bij bijvoorbeeld innovaties.

TEAMS ICOONTRAJECTEN (CSF) TIMMEREN AAN DE WEG

Heb je het al gehoord? Er gebeurt een heleboel in de icontrajecten die de sector in het leven riep om ideeën uit onze strategische innovatieagenda te helpen implementeren en valueren. Hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen:

Grondstoffen van de toekomst

Een variëteit aan factoren speelt een rol bij het succesvol initiëren, doorlopen en implementeren van innovaties met nieuwe grondstoffen. Het icoonteam dat zich bezighoudt met 'grondstoffen van de toekomst' heeft alle factoren in kaart gebracht en beschikbaar gesteld via de VNP-website (zie kopje 'CSF en innovatie'). De informatie is echter nog niet makkelijk toegankelijk. Een extern communicatiebureau gaat ons helpen ervoor te zorgen dat deze informatie wordt gezien, begrepen en gebruikt en leidt tot meer en betere businesscases. In een bijeenkomst met het icoonteam (22 september) werd hiervan de aftrap verzorgd.

Naar een duurzame energievoorziening

Het icoonteam heeft een overzicht

gemaakt van de succes- en faalfactoren. Daarbij is gekeken naar aansluiting van de energievoorziening en -levering van de papierindustrie op andere grote maatschappelijke ontwikkelingen.

- Biogas uit vergistingsinstallaties;
- Koppeling aan warmtenetten (levering warmte).

Daarnaast zijn contacten gelegd met externe stakeholders en worden icooncases uitgewerkt voor biogas (met medewerking van Smurfit Kappa Roermond Papier en Papierfabriek Doetinchem). Ook in dit traject is de uitdaging ervoor te zorgen dat deze informatie bijdraagt aan de ontwikkeling en realisatie van nieuwe initiatieven. De voordelen die de papierindustrie biedt aan deze initiatieven zijn bijvoorbeeld schaal-grootte, efficiëntie en symbiose-mogelijkheden.

Om duurzame energievoorziening te realiseren is het van belang drempels weg te nemen die realisatie in de weg staan. Succesvolle voorbeeldcases moeten hierbij helpen. Via de MEE-

gelden proberen we op korte termijn financiële steun te krijgen.

High performance materialen

Het icoonteam is druk bezig potentiële nieuwe klanten en markten te benaderen. Er worden bezoeken gebracht aan Dura Vermeer, de NRK (rubber- en kunststofsector) en Unilever. Besloten is om verder te gaan met het uitwerken van een of meerdere cases. De komende periode maakt het icoonteam een selectie uit de volgende categorieën:

1. Bouwsector
2. Actieve papieren
3. Barrièrepapier en de mogelijke combinatie met biobased kunststoffen

Voor elke casus wordt opnieuw nagegaan welke personen en functies nodig (en bereid) zijn een bijdrage te leveren. Bent u geïnteresseerd, neem dan contact op met Annita Westenbroek (a.westenbroek@vnp.nl).

De definitieve keuze wordt gemaakt tijdens het icoonteamoverleg eind oktober.

Intervisiedag safety checkers op 30 oktober

Veiligheid en veilig werken zijn belangrijke thema's in onze sector. Samenwerking op dit gebied is mensenwerk. Door middel van safety checks bij collega-bedrijven houden we elkaar scherp op veiligheidsgebied. Op dit moment wordt een intervisiedag voor safety checkers voorbereid. Deze dag is bedoeld om naast (veiligheidskundige) kennisuitwisseling ook een 'kalibratie-middel' voor safety checkers te bieden. We zetten dit jaar in op de uitwisseling van best practices, prioritaire risico's, de koppeling tussen theorie en praktijk en zoeken naar input voor bedrijven die een inhaalslag willen maken om de arbeidsveiligheid naar een hoger niveau te brengen. De intervisiedag vindt plaats op 30 oktober bij Parenco in Renkum. Ook aspirant-safety checkers en andere geïnteresseerden zijn van harte welkom. Mocht je meer informatie wensen of je willen opgeven, laat dat dan per e-mail weten aan Marianne Entius (m.entius@vnp.nl).

Eerste resultaten DES op European Paper Week

Het Deep Eutectic Solvents-project heeft sinds kort een website, waarop alle publieke resultaten zijn te volgen (www.providespaper.eu). In het project zijn de eerste hydrofobe DES's ooit ontwikkeld. Daarover verscheen in juli een wetenschappelijke publicatie (zie bovenstaande website onder het kopje 'publications'). Deze nieuwe oplosmiddelen kunnen vluchtige vetzuren met grotere efficiëntie uit waterige vloeistoffen extraheren dan tot nu toe mogelijk was. Op de European Paper Week in november is er een sessie over het project, waar de eerste publieke resultaten worden gepresenteerd.

Agenda najaar 2015

30 oktober: Intervisiedag safety checkers (Parenco, Renkum)

17-19 november: European Paper Week (CEPI, Brussel)

3 december: Dutch Biobased Industries Event (Energiehuis, Dordrecht)

8 december: Algemene ledenvergadering VNP (nadere informatie volgt spoedig)

Prinsjesdag: belangrijkste onderwerpen voor de sector

5000 PRODUCTEN VAN PAPIER EN KARTON

Papier en karton zijn niet weg te denken uit ons dagelijks leven. Op talloze manieren gebruiken we het. Kranten, boeken, koffiefilters, bakpapier, puzzels: je kunt het zo gek niet bedenken. Cadeaus worden er feestelijk mee ingepakt, met wc-papier zorgen we voor hygiëne en gezondheid, met memo's vergeten we belangrijke dingen niet. Wat te denken van geld en verpakkingen van online aankopen en hagelslag? Papier en karton bewijzen elke dag hun waarde. We gebruiken de producten vaak zonder erbij stil te staan. Op papierenkarton.nl vind je een uitgebreid overzicht met toepassingen van papier en karton. TAPPI (Technical Association for the worldwide Pulp, Paper, and converting Industry) ging nog verder, maakte een inventarisatie en kwam tot wel vijfduizend toepassingen van deze biobased producten.

Vorige week bood minister Dijsselbloem de miljoenennota en rijksbegroting 2016 aan de Tweede Kamer aan. Hieronder presenteren we de passages die voor onze sector van groot belang zijn: die over de energiebelasting en CO₂-reductie.

Evenwichtiger energiebelasting

De belangrijkste keuzes die het kabinet heeft gemaakt bij het verdelen van de 189 miljoen euro als gevolg van het afschaffen van de kolenbelasting zijn:

- 50/50 huishoudens-bedrijven (conform Nationale Energieakkoord);
- Lastenverzwaring aardgas en elektriciteit gelijk.

Bij de verhoging van de energiebelasting in 2015 werd aangegeven dat deze in 2016 verder oploopt. Bij het ministerie van Financiën hebben we herhaaldelijk ons ongenoegen uitgesproken over de verhoging en vooral de scheve verdeling van de belastingen in 2015; gasaansluitpunten werden veel zwaarder belast dan die van elektriciteit. Dat heeft ertoe geleid dat de verhoging van de energiebelasting in 2016 anders verdeeld is over de aansluitpunten. De verdeling is veel gunstiger voor onze sector. In 2015 en 2016 is de stijging per bedrijf gemiddeld 84.000 euro respectievelijk 13.000 euro, terwijl de totale stijging van de energiebelasting in Nederland ruim tweemaal zo hoog is.

Het kabinet heeft onderzocht hoe de lasten binnen beide groepen op gelijkmatige wijze kunnen worden verdeeld. Bij bedrijven is daarbij gekeken naar een evenwichtige verdeling over bedrijven die met name aardgas gebruiken en bedrijven die vooral elektriciteit gebruiken. Daarbij is ervoor gekozen de lasten voor het bedrijfsleven zodanig te verdelen dat de lastenstijging van een bedrijf dat met zijn verbruik de eerste drie belastingschijven voor aardgas doorloopt ongeveer gelijk is aan de lastenstijging van een bedrijf dat met zijn verbruik de eerste drie belastingschijven voor elektriciteit doorloopt.

De voorgaande overwegingen hebben geleid tot een naar de mening van het kabinet evenwichtige verdeling van de verhoging van de energiebelasting.

Beleidsonderzoek kostenefficiënte CO₂-reductiemaatregelen

Een groot aantal maatregelen is geformuleerd met het oog op de transitie naar een duurzame energiehuishouding. Het betreft niet alleen maatregelen binnen het Energieakkoord, maar ook daarbuiten. Er bestaat behoefte aan inzicht in de effectiviteit van de verschillende maatregelen. Deze vraag betreft de kosteneffectiviteit van beleid c.q. beleidsmaatregelen. Er wordt gevraagd om per maatregel in het Energieakkoord de kosten per vermeden ton CO₂ aan te geven. Uitgaande van deze kostenmaatstaf dienen de volgende onderzoeksvragen te worden beantwoord:

1. Stel de reikwijdte van het begrip kosten (en baten) per vermeden ton CO₂-reductie vast. Dit kan bijvoorbeeld breed (maatschappelijke kosten (en baten)) of eng (alleen directe kosten (en baten)) worden gedefinieerd.
2. Maak een selectie van maatregelen – binnen en buiten het Energieakkoord, bestaande en nieuwe – waarop dit kostenbegrip kan en zal worden toegepast.
3. Bereken de kosten per geselecteerde maatregel.
4. Hoe kan met behulp van de geselecteerde maatregelen een (maatschappelijk) efficiënt tijdspad worden gemaakt om de CO₂-doelstellingen van 80-95 procent en een volledig duurzame energievoorziening 2050 conform het regeerakkoord te bereiken, rekening houdend met mogelijke kostenreductie van bestaande technieken en de introductie van mogelijke nieuwe technieken waarbij nieuwe internationale doelstellingen voor de jaren 2020, 2030 en verder technologische vooruitgang moeten aanjagen en ecologisch evenwicht voor de toekomst moeten veiligstellen?
5. Zijn de inzichten rond het efficiënte tijdspad aanleiding om na te denken over aanpassing van de (mix

van) beleidsdoelen (CO₂-reductie, energiebesparing en een groter aandeel duurzame energieproductie)?

Het onderzoek zal nog dit jaar resultaten moeten opleveren om de vragen in de Motie Leegte/Van Veldhoven te kunnen beantwoorden. Het beleidsonderzoek is ook van belang in verband met het gereedkomen van de Nationale Energieverkenning 2015 (NEV) en de voortgangsrapportage van het

Energieakkoord. Het eindrapport is uiterlijk 31 december 2015 klaar.

Overzicht wijzigingen voor bedrijven

Op het informatiepunt van de overheid voor bedrijven staat een overzicht van de wijzigingen op het gebied van belastingzaken, personeel, bedrijfsvoering, ZZP, rechtspraak, bedrijf starten, verkoop en bedrijfspand. Zie www.ondernemersplein.nl/prinsjesdag.

EZ & samenwerkende sectoren nodigen u uit voor biobased evenement

Op 3 december organiseren we samen met het Ministerie van EZ en een aantal collega-sectoren het Dutch Biobased Industries Event in het Energiehuis in Dordrecht. Het doel van het event is ondernemerschap in de biobased economy te stimuleren en de stap te kunnen maken richting de realisatie van biobased keteninnovaties. Cross-sectorale samenwerking is hierin essentieel. Daarom hebben de betrokken sectoren besloten om één gezamenlijk industrieel event te organiseren.

Het programma van dit event bestaat uit een onderlinge uitwisseling van ambities, activiteiten, technologieën en mogelijkheden, bijvoorbeeld:

- via korte pitches vanuit bedrijven: groot en klein en vanuit verschillende sectoren;
- via speeddating;
- een beurs met biobased producten en technologieën.

Mocht uw bedrijf suggesties en/of interesse hebben om een bijdrage te

leveren aan het programma (pitch of beurs), neem dan contact op met Annita Westenbroek (a.westenbroek@vnp.nl).

Aansluitend aan het evenement organiseert het ministerie van Economische Zaken een netwerkbijeenkomst. We verheugen ons op uw deelname. In oktober verschijnt de formele uitnodiging, waarmee u zich ook kunt inschrijven. Er is een beperkt aantal plekken beschikbaar, dus wacht niet te lang!

VNP & RVO: energie besparen, duurzaam verpakken en verduurzamen tijdschrift

In 2014 startten we een samenwerkingsovereenkomst met RVO die is gericht op kennisontwikkeling en -overdracht op het gebied van energiebesparing. De onderliggende projecten kunnen onderverdeeld worden in:

- Twee technologische onderzoeken naar warmteverbruik en -opslag;
- Implementatie van beste praktijken uit de energie-efficiencyplannen;
- Duurzame media (tijdschrift) en duurzaam verpakken.

Voor warmteopslagtechnologieën werd samengewerkt met ECN. Hier-

bij werden nieuwe technologieën en ontwikkelingen bekeken die kunnen bijdragen aan energie-optimalisatie en procesflexibiliteit. Er zijn verschillende technologieën onderzocht (voelbare warmte, latente warmte, sorptie en chemische opslag) met verschillende en bijzondere kenmerken. Er zijn volwassen en bewezen technologieën, er zijn innovatieve technologieën in ontwikkeling evenals technologieën voor de langeseizoens-termijn en technologieën gericht op de dagelijkse warmteopslag. Neem voor meer informatie contact op met Thodoris Zafeiris (t.zafeiris@kcpk.nl).

In de keten waren de projecten 'duurzaam tijdschrift' en 'duurzaam verpakken' succesvol. Hierbij ging het over het beperken van overproductie, het voorkomen van snijverlies, inschietverlies en overlevering, het kiezen voor duurzame, lichtere materialen, de reductie van het energieverbruik tijdens transport- en productfase en het toepassen van ontwerpen die de recyclingmogelijkheden vergroten.

Udea/Ekoplaza is een ketenpartij die enthousiast is over duurzame verpakkingen. De eerste pilot heeft voor een vervolg gezorgd, waarbij Ekoplaza kijkt naar actieve verpakkingen om voedselverliezen tegen te gaan bij de retailer.